

Ülésnap	Napirend	Felszólaló
2010. szeptember 14.	Az Állami Számvevőszék elnökének expozéja - A Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetésének végrehaj- tásáról szóló törvényjavaslatról és a hozzá kapcsolódó számvevőszéki jelentésről - T/1062, T/1062/1	Domokos László elnök

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnöke:

Tisztelt Elnök Úr!

Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak!

Tisztelt Miniszter Úr!

Az Állami Számvevőszék alkotmányos feladata az Országgyűlés költségvetési joga gyakorlásának elősegítése. Az Országgyűlés pénzügyi-gazdasági ellenőrző szerve a zárszámadás ellenőrzésével hozzájárul ahhoz, hogy a költségvetés végrehajtásáról lefolytatott parlamenti vita útján az előző év gazdálkodása lezárható legyen.

Ezúttal sajátos helyzetben folyik a parlamenti vita. A tavaszi országgyűlési választást követően ugyanis az új kormány nyújtotta be az Országgyűlésnek a korábbi kormány gazdálkodását minősítő 2009. évi zárszámadási törvényjavaslatot.

A zárszámadás ellenőrzésének célja a törvényjavaslat megbízhatóságának értékelése és annak elősegítése volt, hogy a beszámoló valósághűen tükrözze a pénzügyi folyamatokat. Azt értékeltük, hogy a központi költségvetési fejezetek és a fejezeti jogosítványú szervek beszámolóit, továbbá a közvetlen bevételek és

kiadások elszámolásai és maga a törvényjavaslat megfelelnek-e a vonatkozó törvényi előírásoknak, számviteli alapelveknek és így a pénzügyi-, valamint a vagyoni helyzetről, a gazdálkodásról a valóságnak megfelelő, megbízható képet adnak-e.

Ezzel szoros összefüggésben a számvevőszéki kontroll fókuszpontjában állt a törvényjavaslat dokumentumának törvényességi és számszaki ellenőrzése, ami a tartalom, a szerkezet, az államháztartási törvény előírásainak teljesítése, valamint a dokumentum külső és belső egyezőségének értékelését, minősítését jelenti.

Az ellenőrzés lényeges – a közkeletű közigazdasági zsargonnal élve hozzáadott értéket képviselő – eleme számos olyan javaslat is, amelyek a zárszámadás megbízhatóságának és a gazdálkodás, a pénzfelhasználás átláthatóságának erősítését szolgálják. A javaslatok összképe sajátos tükör is. Kifejezésre juttatja, hogy a zárszámadás szemszögéből melyek a tipikus hibák, visszatérő hiányosságok. A javaslatok éppen ezek kijavítását és jövőbeni előfordulásuk megelőzését igyekeznek elősegíteni.

Tisztelt Országgyűlés!

Miben áll megállapításaink lényege, miképpen összegezhetem ellenőrzésünk tapasztalatait?

Az ÁSZ és a beszámolók vizsgálatában vele együttműködő 12 fejezet belső ellenőrzési részlegei – a számvevőszék honlapján megtalálható módszertanok alkalmazásával – a központi költségvetés kiadási főösszege mintegy 82 %-áról mondtak minősítő véleményt. Ezek szerint – a vizsgált körben – a központi költségvetés bevételeinek és kiadásainak teljesítési adatai – eltekintve az állami vagyonnal kapcsolatos adatoktól és néhány más, el nem fogadott beszámolótól – megbízhatóak.

A zárszámadási dokumentum jellemzően megfelel az államháztartási törvény előírásainak. Igaz – éppúgy, mint az előző években – néhány előírás teljesítése csak részleges, vagy elmaradt. A teljesítés megítélését rontja, hogy a vonatkozó rendelkezések nem teljesek és nem egyértelműek.

Összesen 55 javaslatot tettünk, amelyek elsősorban a zárszámadásról való beszámolást, annak kapcsán a költségvetés tartalékaira vonatkozó szabályozást, továbbá – mint kiemelten fontos területet – az állami vagyongazdálkodást, valamint a belső kontroll rendszereket érintik és más szabályozástechnikai teendőkre is ráirányítják a figyelmet.

Tisztelt Ház!

Ismeretes, hogy az Európai Unió egészében a válság elleni intézkedések nyomán a közösségi szintű GDP-arányos deficit a 2007. évi 0,8 %-ról 2009-ben 6,9 %-ra emelkedett. A deficit finanszírozás szinte minden országban megnövelte az államadósságot. A maastrichti 60 %-os célérték fölött helyezkedik el az adósságráta nemcsak több mediterrán országban, hanem például Németországban, Franciaországban, Hollandiában és az euró zónán kívül nálunk, Magyarországon, valamint Nagy-Britanniában is. *Ugyanakkor 2008 őszén a költségvetés tervezésekor a válság ténye és mélysége már ismert volt az ország vezetése számára, továbbá az is tudható volt, hogy Magyarország eladósodottságából adódó kiszolgáltatottsága nem teszi lehetővé a hiány és ezzel együtt az államadósság növelését.*

A kormány beszámolójában foglaltakat megerősítve jelentésünk is leszögezi: az államháztartás teljes egyenlegének 2009. évi hiánya közel 30 %-kal meghaladta az előirányzatot. Elérte a GDP 3,9 %-ának megfelelő mértéket. A központi költségvetés – tervezettnél 10 %-kal magasabb – GDP-arányosan mintegy 2,8 %-os hiánya mérsékeltebb a 2008. évinél. A központi költségvetés közel 19 ezer milliárd forintnyi bruttó adóssága 6,9 %-kal felülmúlja a tervezettet és 4,8 %-kal a

2008. évi tényadatot. A GDP-arányos adósságállomány – a betétként elhelyezett IMF és EU hitelrészsel – 72,7 %, ami 4,5 százalékponttal magasabb az előző évinél. Kockázattal jár, hogy a devizaadósság aránya az elmúlt években nőtt, s megközelíti a 45 %-ot.

Megjegyzem, hogy a Nemzetközi Valutaalaptól és az Európai Uniótól kapott hitelből az elmúlt évben lehívott összeget az állam az esedékes adósságtörlesztésekre fordította. Itt azonban számolni kell bizonyos kockázattal is, mivel a piaci árnál kedvezőbb devizahitel rövid távú előnyös kamatmegtakarítási hatása középtávon eltűnhet a várható jegybanki veszteség költségvetési megtérítése folytán. Ellenőrzésünk 2012-re mintegy 50 milliárd forint ez irányú költségvetési terhet valószínűsít.

A költségvetés végrehajtása szempontjából is megkülönböztetett figyelmet érdemel, hogy magas államadósságunk visszafizetésének kockázata kedvezőtlen az ország külső megítélése szempontjából és erősíti a nemzetgazdaság sebezhetőségét is. Fentieket szem előtt tartva lényegesnek tartottuk jelentésünk összegező részében annak kiemelését, hogy a magyar nemzetgazdaság hitelességének megítélése szempontjából kulcsfontosságú a kitűzött hiánycél betartása.

A takarékos állami gazdálkodásról és a költségvetési felelősségről szóló 2008. évi LXXV. törvény előírja az elsődleges költségvetési többletet, valamint azt, hogy elejét kell venni a reáladóssági szint emelkedésének. A törvényben foglaltak valóra váltása lehetővé tenné, hogy érzékelhető gazdasági növekedés esetén csökkenjen az adósságráta, a GDP-arányos adósságállomány, s így tágulhasson a kormány mozgástere.

Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak!

Ismert tény, hogy 2008 őszén meglehetősen sok bizonytalansági tényező övezte a költségvetés kialakítását. Ezt jól érzékelteti, hogy október folyamán egy erede-

ti és egy átdolgozott költségvetési törvényjavaslat is készült. Valójában ez utóbbinak a kormány módosító javaslat-csomagjával átformált makropályára épülő változata képezte végül a parlamenti vita tárgyát.

Az ÁSZ az eredeti, valamint az átdolgozott törvényjavaslatot is véleményezte. Majd pedig – a költségvetési bizottság kérésére – észrevételeket fűzött a benyújtani tervezett módosító javaslatokhoz is. Rávilágított arra, hogy a megváltozott bevételi sarokszámok nem tükrözik megfelelően az eredeti javaslat átdolgozásának indokául szolgáló problémákat és kezelési lehetőségeiket.

A mostani beszámolás tárgyát képező törvényjavaslat kimunkálása rendhagyó megoldásokat igényelt a tervezés záró fázisában, ám a tervezési tevékenység a megelőző szakaszokban sem mindenben felelt meg a vonatkozó jogszabályi előírásoknak. Igaz az is, hogy a válságkezelés szerte a világon sok bizonytalansággal járt. Napjainkban is ellentmondóak a mértékadó nemzetközi pénzügyi szervezetekben és a tudományos kutatók körében a válság kimenetelére vonatkozó megítélések. Mindezek ellenére aligha kétséges, hogy annakidején a kormányának a költségvetést megalapozó tervezési tevékenységében bizonytalanságok és hibák is voltak. Elsősorban a bevételeket és az államadósságot is befolyásoló növekedési, beruházási, foglalkoztatási és fogyasztási tényezők körében nem súlyuknak megfelelően számoltak a kockázatokkal, holott például az Állami Számvevőszék és Kutató Intézete is figyelmeztetett a kockázatokra, amelyek jelentős része – például az adóbevételek elmaradása – igazolódott is.

Ahogy arra jelentésünk is utal, alapvetően a makrogazdasági folyamatok tervezettnél kedvezőtlenebb alakulására vezethetők vissza a költségvetési törvényben foglaltaktól való eltérések.

Ezeket – távirati stílusban – úgy lehet összegezni, hogy az adóbevételek számottevően elmaradtak a törvényi előirányzattól, az adó- és illetékhátralékok tovább nőttek, több kiadási tétel meghaladta az előirányzatot és az elkülönített ál-

lami pénzalapok, valamint a társadalombiztosítási alrendszer is hiánnyal zárt. Ugyanakkor a 2009. évi finanszírozás biztosított volt.

Ellenőrzésünk alapján néhány elgondolkoztató tény, adatot, összefüggést szeretnék a tisztelt képviselő hölgyek és urak szíves figyelmébe ajánlani.

A hiány mérséklése érdekében a kormány 101,2 milliárd forintot zárolt és emellett 500 milliárd forintot meghaladó maradványtartási kötelezettséget is előírt a felügyelete alá tartozó szervezetek részére.

Az adóbevételek összességében közel 6,5 %-kal, 415,6 milliárd forinttal elmaradtak a törvényben előirányzott 6524,2 milliárd forintos összegtől. Az ÁSZ a költségvetés véleményezésekor különösen a társasági adó, a személyi jövedelemadó, a társas vállalkozások, valamint a magánszemélyek különadójának teljesíthetőségét minősítette magas kockázatúnak. E négy adónem bevételi terve 2827,5 milliárd forint volt, a teljesítés azonban annál 385,4 milliárd forinttal, 13,6 %-kal volt alacsonyabb. Mindezt az általános forgalmi adóból és a jövedéki adóból származó 72,2 milliárd forint többletbevétel csak mérsékelni tudta, mivel a kisebb adók bevételei is elmaradtak a tervezettől.

Az adó- és az illetékhátralékok öt év alatt több mint kétszeresére, 1723 milliárd forintra nőttek. Ezen belül a felszámolással érintett hátralékok megháromszorozódtak, s az állomány 70 %-a a nem működő adózók körében keletkezett.

Az Európai Uniótól származó – költségvetésen belüli és kívüli – források együttes, nagyságrendileg 1200 milliárd forintnyi összege több mint ötszörösen meghaladta a teljesített hazai befizetési kötelezettséget. A költségvetésben megjelenő uniós források 8 %-kal, 72,3 milliárd forinttal elmaradtak a tervezettől. A központi költségvetési eszközök felhasználása viszont 24 %-kal, 43,5 milliárd forinttal túllépte a tervezett előirányzatot. Ez az együttesen 115,8 milliárd forint

a költségvetés teljesítésének szempontjából hiánynövelő kockázati tényezőt jelentett.

Több kiadási tétel meghaladta az előirányzatot. Így a költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai 365,9 milliárd forinttal voltak magasabbak a tervezettnél.

2009-ben is magas és növekvő volt a költségvetési szervek tartozásállománya. Az adósság azonban csak átmeneti, likviditási jellegű volt.

A központi költségvetés tartalékainak előirányzata az elmúlt évben összesen 192 milliárd forint volt. Ebből 90,4 milliárd forintot használtak fel, az összes tartalék 47,1 %-át. A tartalékok hasznosítását vizsgálva a megelőző évekhez hasonlóan azt tapasztaltuk, hogy a felhasználás nem felelt meg az államháztartási törvény előírásainak. Ezúttal az általános tartalék mintegy 60 %-át elérő mértékben került sor olyan feladatok finanszírozására, amelyek nem minősülnek előre nem tervezhetőnek, vagy elháríthatatlan okok folytán elmaradó bevétel miatt pótolandónak.

Az elkülönített állami pénzalapok 465,2 milliárd forint bevételével szemben 496,5 milliárd forint, az állami költségvetési kiadások 5,4 %-a állt. A 31,3 milliárd forintnyi negatív egyenleg alapvetően az alapok kiadásaiból 86 %-kal részesedő Munkaerőpiaci Alap 58,6 milliárd forintos hiányára vezethető vissza. Az alap pénzügyi helyzetének romlását a kiadásainak összetételében bekövetkezett kedvezőtlen elmozdulás okozta. Nevezetesen az, hogy megnövekedett a költségvetési befizetés és csökkentek az aktív eszközök, az alap célját, rendeltetését szolgáló felhasználás.

A társadalombiztosítási alrendszer teljesített bevételi főösszege 4128,9 milliárd forint, kiadási főösszege pedig 4285,6 milliárd forint volt. Az alrendszer az előirányzott 8,9 milliárd forinttal szemben 156,7 milliárd forint hiánnyal zárt, ami

elsősorban a járulékbevételek számottevő elmaradására vezethető vissza. A hiány döntően az Egészségbiztosítási Alap körében keletkezett: ott tizenhét-szer nagyobb volt, mint az előirányzat. Ilyen körülmények között a gyógyító-megelőző ellátás finanszírozása folyamatos beavatkozást igényelt, mert a kiadásokat a bevétel-kiesés ellenére is tartani kellett.

Tisztelt Ház!

Ellenőrzésünk legfőbb rendeltetése, jelentésünk mondanivalójának lényege a beszámolók megbízhatóságának minősítése, amit évek óta az angol partnerszervezetünk auditálási metodikájának felhasználásával végzünk. A módszer lényege, hogy nemcsak a hibákat tárja fel, hanem a beszámolók, elszámolások hitelességét is tanúsítja. Szinte teljes, 95 %-os bizonyossággal garantálja, hogy a hibák összességében nem haladják meg a kiadási főösszeg 2 %-át. A fejezetek belső ellenőrei mellett – az újabb keletű törvényi szabályozásnak megfelelően – az ÁSZ-nak ezt a módszerét alkalmazták az elkülönített állami pénzalapok, valamint a társadalombiztosítási alapok beszámolóit ellenőrző könyvvizsgálók is.

A zárszámadási törvényjavaslat ellenőrzése kapcsán – ezeket részben már előljáróban is jeleztem – a megbízhatóságra vonatkozóan legfontosabb megállapításaink a következők:

- a központi költségvetés közvetlen bevételeinek teljesítési adatai megbízhatóak, kivéve az állami vagyonnal összefüggő bevételi adatokat, amelyekre vonatkozóan az ÁSZ korlátozott minősítést adott;
- a központi költségvetés közvetlen kiadásainak teljesítési adatai szintén megbízhatóak, eltekintve a lakástámogatások, valamint az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások körétől; ezekre vonatkozóan az ÁSZ korlátozott minősítést adott;
- az adósságszolgálatlaltal kapcsolatos kiadások teljesülésének mérlegadata – egyetlen előirányzat prezentációs hibájától eltekintve – megbízható;

- az APEH-nél az adóhátralék állomány adatai megbízhatóak, az illetékek hátralékállományának összege nem pontos.

Az ÁSZ 52 pénzügyi szabályszerűségi ellenőrzése alapján 39 beszámolót – közülük 26-ot figyelemfelhívó megjegyzéssel – elfogadó véleménnyel látott el. További 10 beszámoló korlátozott, 3 pedig elutasító minősítést kapott. A Számvévőszékkel együttműködő fejezetek belső ellenőrzési részlegei 59 beszámolót kontrolláltak. Közülük 46 elfogadó minősítéssel, de 21 esetben figyelemfelhívó megjegyzéssel zárult. Emellett 6 beszámoló kapott korlátozott minősítést és 7 beszámolót elutasítottak.

Rátérek a törvényjavaslat dokumentumának értékelésére. Már jeleztem, hogy az jellemzően megfelel az államháztartási törvény előírásainak.

Az átláthatóságot azonban nehezíti – csak néhány példát említek – hogy nem követhető nyomon az 1 milliárd forint összköltség feletti beruházások felhasználása; továbbá – bár az általános indokolás tartalmazza a kormányzati szektor adósságának és hiányának az Európai Unió módszertana szerinti bemutatását – nem elemzi a maastrichti elsődleges egyenlegmutató alakulását. Emellett a központi költségvetés 2009. évi végrehajtásának mérlegében csak a törvényi módosított előirányzatok és a teljesítési adatok szerepelnek, az eredeti előirányzatok és az előző évi tényadatok hiányoznak, s – végül, de korántsem utolsó sorban – a parlamenti döntéshozatalt is nehezíti, hogy évek óta elmarad a hosszabb távú kötelezettségvállalások összefoglaló, rendszerezett bemutatása.

Ellenőrzésünk ugyanakkor megerősítette, hogy a normaszöveg és a mellékletek összhangjának, az általános indokolás és mellékleteinek egyezősége tekintetében folytatódtak az utóbbi években tapasztalt kedvező változások.

Mindemellett – a megelőző évek tapasztalataival egyezően – ezúttal is jeleznünk kell, hogy a prezentáció kialakult gyakorlata nem támogatja megfelelően az információ tartalom átláthatóságát, a folyamatok megfelelő követhetőségét, az évek közötti összevetést. Ezen a gyakorlaton túl kell lépni, annak érdekében, hogy a zárszámadási törvényjavaslat információ tartalma és prezentációja az eddigieknél jobban segítse a parlamenti képviselők munkáját, az Országgyűlés költségvetési jogának gyakorlását.

Szóltam már a 2009. évi költségvetési törvényjavaslat megtervezésének és parlamenti előterjesztésének sajátosságairól. Ezzel összefüggésben rámutatok arra is, hogy a mostani napirendi vita tárgyát képező dokumentum tartalmi és prezentációs hiányosságai nem előzmény nélküliek abban az értelemben sem, hogy már magát a 2009. évi költségvetési törvényjavaslat dokumentumát is gyakorlatilag hasonló hiányosságok jellemezték.

Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak!

Ellenőrzésünk egy sor kisebb-nagyobb, a vezetés és irányítás gyengeségeire, a szakmai fegyelem, a jogkövetés és a rend hiányára visszavezethető, ismétlődő, rendszerhibaként is értékelhető hiányosságra, mulasztásra hívta fel a figyelmet. Lássunk néhány kiragadott példát, amelyek érzékeltetik, hogy az ilyen típusú hibák, mulasztások megengedhetetlenek, elfogadhatatlanok.

Az állami vagyon hasznosításának lényegi keretei változatlanok maradtak. A vagyonkezelő továbbra sem rendelkezik teljes körű és pontos vagyonyilvántartással. A vagyontörvényben előírt vagyonkezelési szerződések felülvizsgálata és módosítása az elmúlt évben sem történt meg. A Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. működésével kapcsolatos problémák krónikusan jelen vannak, mint ahogy erre a Számvevőszék a korábbi években is rámutatott. A könyvvizsgáló 2008-ban és

2009-ben is elutasította a véleménynyilvánítást, mivel a beszámoló véleményezésére nem álltak rendelkezésre a hiteles adatok. Az ÁSZ korábbi ellenőrzései során javaslatokat fogalmazott meg. A szabályozással kapcsolatos néhány javaslat megvalósult, míg a személyes felelősség felvetésre vonatkozó egyetlen javaslat sem hasznosult. Az ÁSZ a Malév Zrt., a sukorói ingatlancsere, a moszkvai ingatlan-értékesítése és a Bábolnai Ménesbirtok Zrt. ügyében csatlakozott a már folyamatban levő Ügyészségi vizsgálathoz. További ügyekben külön tájékoztatta a legfőbb ügyészt.

A költségvetési szerveknek megküldött szerződések többségét nem írták alá. A Központi Szolgáltatási Főigazgatóság feladatátvételével kapcsolatos szervezeti átalakítások számviteli rendezetlensége 2009-ben is fennállt. A Központosított Illetményszámfejtő Rendszer működése évek óta nem kielégítő. Az Önkormányzati Minisztérium 2008-ban és 2009-ben is folyósított támogatást az év utolsó napjaiban, anélkül, hogy megkötötték volna a vonatkozó szerződést. Az Országgyűlés által megállapított támogatások folyósításához, felhasználásához és elszámolásához kapcsolódó rendeletalkotás határidejét – 26 rendeletet kellett meghozni – 24 esetben nem tartották be az ágazati miniszterek. A 4-es metróvonal beruházásának sokirányú problémái évek óta halmozódnak, az ismételt számvevőszéki javaslatok ellenére még az állami kontroll-pozíció megfelelő érvényesítéséről sem gondoskodtak. Itt tudom tájékoztatni Önöket, hogy a számvevők már befejezték a 4. metró első szakaszának ellenőrzését. A vizsgálat során a számvevők számos szabálytalanságot tártak fel, amelyek egy része tekintetben indokolt a büntetőjogi felelősség felvetése. Megítélésük szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok több esetben támasztják alá a hűtlen kezelés bűncselekménye elkövetésének alapos gyanúját. Az uniós források analitikus nyilvántartása nem teszi lehetővé az évenkénti kötelezettségvállalás mértékének megállapítását. További hiányosságok az uniós forrásfelhasználással kapcsolatban: zárás után hiányzik a főkönyvi kivonat; nem a szabályozásnak megfelelő idő-

pontban egyeztetik az adósságállományt; elmarad a nyilvántartott kötelezettségek rendezése a mérlegben.

A költségvetés végrehajtásának ellenőrzése alapján a kormánynak 10, az államháztartásért felelős nemzetgazdasági miniszternek 11, más minisztereknek 27, az országgyűlési biztosok részére 1, a fejezetek, fejezeti jogosultságú költségvetési szervek felügyeletét, irányítását ellátó szervek vezetőinek pedig 6 javaslatot címeztünk. Közülük kizárólag a legfontosabbakat említtem.

A költségvetés teljesítéséről való beszámolóson túlmenően, a közpénzügyi rendszer korszerűsítését is célozza a – nemzetgazdasági miniszternek címzett – javaslat, hogy szabályozza a zárszámadás elkészítésének folyamatát, írja elő a zárszámadási törvényjavaslat prezentációjának tartalmi és formai követelményeit.

Az ÁSZ – a szabályozás belső összhangjának megteremtése érdekében – a kormánynak javasolta az elkülönített állami pénzalapok és a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak könyvvizsgálatára, a beszámolók ellenőrzésére vonatkozó törvényi előírások felülvizsgálatát.

A javaslatok egy másik köre – évek óta visszatérően – a központi költségvetés tartalékai felhasználásának, átcsoportosításának szabályozását érinti – ezeket a javaslatokat a kormány és a nemzetgazdasági miniszter figyelmébe ajánlottuk.

A zárszámadás megbízhatóságának javítását szolgálja az uniós fejlesztések szakterületén az Új Magyarország Fejlesztési Tervre vonatkozó beszámolók összhangjának megteremtésére vonatkozó javaslat, továbbá egyes, először a hazai költségvetésből, azt követően EU támogatásból finanszírozott fejlesztésekkel kapcsolatos költségvetési elszámolásokkal összefüggő javaslat – ezeket a nemzetgazdasági miniszternek címeztük.

Kiemelten fontosak azok a – kormányhoz, illetve a nemzeti fejlesztési miniszterhez intézett – javaslatok is, amelyek az állami vagyonnal való gazdálkodásra és a kapcsolódó beszámolásra vonatkoznak.

Önálló javaslatban is felkérte az ÁSZ az illetékes vezetőket, hogy a számvevőszéki ellenőrzések alapján tegyék meg az intézkedéseket a beszámoló hibáinak kiküszöbölésére, valamint a belső kontroll rendszerek működési hatásfokának javítására.

Javaslataink a zárszámadási ellenőrzéssel feltárt főbb szabályozási hiányosságokon túlmenően elsősorban a vezetés és irányítás, a belső kontroll gyengeségéből adódó rendezetlenségek kiküszöbölésére, a szakmai fegyelem, a jogkövetés és a rend, mint értékteremtő erő érvényre juttatására, az ahhoz szükséges felfogás és magatartás megkerülhetetlen követelményként való követésére irányulnak. Az ÁSZ zárszámadási ellenőrzését, mint minden más vizsgálatát és javaslatait, az ellenőrzöttekre való ráhatását is áthatja az a szemlélet, amit az ismert közmondás fogalmaz meg: rend a lelke mindennek!

Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak!

Meggyőződésem, hogy a zárszámadás vitája betölti majd szerepét. Minden bizonnyal jónéhány olyan tanulsággal szolgál, amelyek hasznosítása átláthatóbbá teszi a költségvetési folyamatot és hozzájárul a rend, a szakmai fegyelem érvényre jutásához. Ennek előmozdítására törekedett az állam legfőbb ellenőrző szervezete a zárszámadás vizsgálatával és azzal, hogy az Önök bonyolult és felelősségteljes tevékenységének elősegítése érdekében parlamenti vitára benyújtotta a 2009. évi költségvetés végrehajtásának ellenőrzéséről szóló jelentését.

Megköszönöm megtisztelő figyelmüket.

Budapest, 2010. szeptember 14.